

FRANCE KLOPČIČ

DESETLETJA PREIZKUŠENJ

SPOMINI

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
LJUBLJANA 1980

KAZALO

Prvi del. Na domačih tleh

1. Zdomci	7
2. Iskre, hunti in šola	11
3. Atentat v Sarajevu. Izbruh svetovne vojne	20
4. Na frontah grozote, v zaledju pomanjkanje	23
5. V Ljubljani, v srednji šoli	27
6. Konec vojne. Krone monarhov se trkljajo po tleh	34
7. Leto 1919: ljudstvo hoče socialnih sprememb	38
8. Diskusije v Mahrovi hiši	45
9. Društvo študentov-komunistov	48
10. Bil sem pri rojstvu slovenske komunistične stranke aprila leta 1920	51
11. Kri na Zaloški cesti	55
12. Počitnice leta 1920	57
13. Volitve v ustavodajno skupščino	60
14. Prvič na policiji	65
15. Podtalna dejavnost	69
16. Legalno društvo »Iskra«	74
17. Anton Manfreda in rudarski mladinci	83
18. Ljubljanski kongres komunistične mladine leta 1922	92
19. Ljubljanske občinske volitve in punt mladih	98
20. Moj prvi zapor	105
21. Drugi zapor	111
22. Vzpon delavskega in komunističnega gibanja leta 1923	114
23. Moj tretji zapor	124
24. Nove pesmi in novi liki	131
25. Veličastna idejna diskusija	137
26. Leninova smrt	145
27. Mariborski mladinci. Edo Jilemicky	149
28. Delavski dom na Marxovem trgu	152
29. V vodstvu partije	158
30. Prvi junij 1924 v Trbovljah	165

1. Prvi nastop fašizma v Jugoslaviji	165
2. Obličje nacionalistične Orjune	166
3. Orjunaški pohod v Trbovlje in naš politični odpor	169
4. Upreti se z orožjem!	170
5. Načrt odpora in navodila našim četam	171
6. Orjunaši so trčili ob živo barikado	174
7. Rudarski dom v plamenih	176
8. Nekaj zaključkov	177
9. Dodatki iz zgodovinskih virov	178
10. O talcih in krivcih justifikacije Franca Fakina	180
11. Odmevi prvojunijskih dogodkov	182
12. »Književna republika«	188
31. Sojenje v Celju novembra 1924	190
32. Jančev Janez iz Trbovelj	206
33. Marksistične razčleme slovenskih razmer	211
34. Ilegalec v Zagrebu	220
35. Čudoviti splitski komunisti	226
Intermezzo	236
36. Težko leto 1926	240
37. Boj z nevarnostjo sektaštva	248
38. Velenjski mojstri množične dejavnosti. Izid »Enotnosti«	253
39. Avtonomnost slovenske komunistične stranke	261
40. Stanje partije leta 1926	265
41. Mirko Weinberger	270
42. Kolektiv sodrugov	277
43. Sličice iz konspirativnega življenja	287
44. Volitve v óblastne skupščine januarja 1927	294
45. Albin Hrast	297
46. »V hribe bomo šli«	301
47. V Mariboru. Parlamentarne volitve 1927	306
48. Premiki slovenskih strank	311
49. Krive presoje centralnega komiteja partije. O frakcijah	314
50. Pri vojakih	323
51. Zmotni uvodnik Ivana Regenta	329
52. Zagorski steklarji. Četrти strankin kongres	336
53. Pokrajinska konferenca decembra 1928	341
54. Državni udar 6. januarja 1929	346
55. Neenak dvoboju	352
56. Slovenska partija kljubuje	359
57. Konkretne akcije od 13. novembra 1928 do 30. aprila 1930	363
58. »Enotnost« neha izhajati	367
59. Biro CK partije v Ljubljani	370
60. Posvet z italijanskimi komunisti o slovenskih nacionalnih zadevah	379
61. Biro CK v Velenju	383
62. O provokatorjih in policijskih agentih	387
63. Vdor v partijsko organizacijo Slovenije	391
64. Odhod čez mejo. V Celovcu in na Dunaju	394

65. Drzen obisk Ljubljani in Zagrebu	399
66. Potujem v Moskvo	402
67. V trajen spomin sodrugom in sodružicam	408

Drugi del. Na sovjetskih tleh

1. Na Mednarodni leninski šoli v Moskvi	417
2. Na ulicah in trgih sovjetske prestolnice. KUNMZ	425
3. Sekretar Angaretiš	429
4. V centralnem zaporu NKVD na Lubjanki	434
5. Jetnišnica Butirki	442
6. Okrevanje v Jalti	448
7. Na velikem gradbišču »nedaleč« od Moskve	452
8. V uredništvu »Podmoskovnega giganta«	457
9. Tekmovanje in udarsištvo	464
10. Tovariši in znanci	469
11. O dopustih. Počitniški domovi	472
12. Smrt Kirova decembra 1934	475
13. Od plavžev do krogličnih ležajev	477
14. Kolhozništvo	483
15. Kako graditi socializem?	492
16. Enostrankarski sistem	501
17. Znamenito leto 1935	506
18. Na Kavkazu. V presenetljivi Gruziji	512
19. Pri jugoslovanski delegaciji na kongresu Kominterne	521
20. Moje dopisovanje z Ivanom Regentom	525
21. Slike iz sovjetskega vsakdana	536
22. Leto 1936	546
23. Procesi zoper »sovražnike ljudstva«	550
24. Aretacija. Čistka ali tekoči trak nasilja	560
25. Tuljska jetnišnica. Brez sodišča obsojen na osem let	568
26. Na poti v taborišče	572
27. Podtaborišče št. 6	578
28. Skorbut in pelagra	583
29. O taboriščih v ASSR Komi	587
30. Tajga, širna, lepa in strašna	589
31. Taboriščni vsakdan	597
32. Pismi Stalinu in Dimitrovu	603
33. Nina mi piše	613
34. Inozemski komunisti	616
35. Pismo Poline Słowacke	621
36. Odmevi vojne v taborišču	629
37. Sprehodi z Matvejem Terentjevičem	635
38. »Pošljite nas na fronto!«	638
39. Življenje Nine v Kazahstanu	642
40. Odgovor Vseslovanskega komiteja	645
41. Režim postane znosnejši	648
42. General Burdakov	656
43. Zares novo življenje?	659
44. Razmere v podjetju	664

45. Hladna vojna. Nastanek Informbiroja	669
46. Kult Stalinove osebnosti	674
47. Prvi neposredni stiki z domovino	681
48. Informbiro udari po Jugoslaviji	687
49. Življenje ni ustavljivo	690
50. Dopusti in zdravilišča	693
51. V Moldaviji	699
52. Stalinova smrt	704
53. Odjuga	707
54. Sodna rehabilitacija leta 1955	713
55. Pogumni Hruščov na beograjskem letališču	716
56. Partijska rehabilitacija	718
57. Čakava na vrnitev	721
58. Dvajseti kongres februarja 1956	728
59. Proščaj, Uhta! Zbogom, Uhta!	730
60. Slovo od Moskve	736
61. O tistih, ki se niso mogli posloviti	741
62. Po 26 letih spet v Ljubljani	745
 Imensko kazalo	750
 Kazalo	764